

בס"ד. י"ט כסלו, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

לסרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם¹. הנה נבואה זו נאמרה על ימות המשיח (כמוכן מדברי הגמרא במסכת סנהדרין²), שאז יהי שלום אין קץ, ומלכות דוד וכסאו יהיו בקיום נצחי, מעתה ועד עולם. וכמרומו גם באות מ"ם שבת יבת לסרבה, שעם היותה באמצע תיבה הרי היא מ"ם סתומה³, שענין זה שייך לימות המשיח⁴.

והענין בזה⁵, די ש מ"ם סתומה ומ"ם פתוחה כפי שהם בתורה (ככל הענינים שבעולם שישנם תחילה בתורה, כמאמר⁶ אסתכל באורייתא וברא עלמא), כדאיתא בגמרא⁷ מ"ם פתוחה מ"ם סתומה מאמר פתוח מאמר סתום, ומבואר במפרשי הש"ס⁸ שזהו"ע נגלה דתורה ופנימיות התורה, דנגלה דתורה נקראת מאמר פתוח, ופנימיות התורה, סתים דאורייתא, נקרא מאמר סתום, אשר שניהם הם תורה אחת לכולנה, שניתנה לארבעים יום, שזהו"ע המ"ם. ומזה נמשך גם בסדר השתלשלות העולמות, ובשרש העולמות, שישנו מאמר פתוח ומאמר סתום.

(ב) **וביאור** הענין, דהנה, מאמר פתוח קאי בכללות על ספירת המלכות, שהיא שרש כל העולמות, שנתהו עי"ז שעלה במחשבתו אנא אמלוך⁹, ובפרטיות קאי על מלכות דאצילות שנעשית כתר ועתיק לעולמות בי"ע, שבכללם הוא עוה"ז. וכיון שמלכות דאצילות היא המקור לעולמות בי"ע שענינם הו"ע הגילוי, לכן נקראת מאמר פתוח, שמורה

(5) בהבא לקמן — ראה ד"ה וזה אשר תעשה עזר"ת (סה"מ עזר"ת ע' מז ואילך). וראה גם אוה"ת נח ח"ג תרלו, ב ואילך.
 (6) זח"ב קסא, סע"א ואילך.
 (7) שבת קד, א.
 (8) ראה פירש"י שם. הובא גם בסה"מ תרכ"ט ע' רכה.
 (9) אד"ר — הובא בדרמ"צ קע, סע"ב. וראה לקר"ת נשא כא, ד.

(1) ישע"י ט, ו.
 (2) צד, א (בנוגע לחזקיהו — שעליו נאמר פסוק זה — ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח").
 (3) ראה סנהדרין שם: "מפני מה כל מ"ם שבאמצע תיבה פתוח וזה סתום וכו'".
 (4) ראה ספר הערכים חב"ד מערכת אותיות אות מ"ם (ב) ע' רג ואילך. וש"נ.

על ענין הגילוי. והענין בזה, שכללות מציאות העולמות הו"ע של גילוי, וכמאמר¹⁰ אתה הוא דאפיקת עשר תקונין כו' לאנהגא בהון עלמין כו', דאפיקת הו"ע של יציאה וגילוי, אלא שבעולמות גופא (כפי שעולם אחד הוא בערך לשני) ישנם עלמין סתימין דלא אתגליין, ועלמין דאתגליין (כהמשך המאמר). ועולמות ביי"ע, שנקראים בכללות בשם עוה"ז¹¹, ובפרט עוה"ז התחתון, הם עלמין דאתגליין, לפי שהם בבחי' יש ומציאות הנראה ונגלה, והוא מפני ששרשם מדרגת האלקות שנמשכת ובאה בגילוי, שזוהי ספירת המלכות (בחינתו של דוד מלך ישראל¹²), שענינה הו"ע הגילוי, ולכן נתהוו ממנה עלמין דאתגליין. ולכן נקראת מאמר פתוח, היינו, שהציור שלה הוא כמו מ"ם פתוחה, שיש לה פתח למטה, שעל ידו נעשה הגילוי למטה הימנה, לאחרי ירידת והתעלמות האלקות ביותר עד שיוכל להתקבל אצל הנבראים וישארו במציאותם.

ועוד זאת, דכיון שהמלכות היא בבחי' מאמר פתוח, מ"ם פתוחה, יכול להיות ממנה יניקה לחיצונים¹³, וכמ"ש¹⁴ לפתח חטאת רובץ, והיינו, דסמוך לבחי' מ"ם פתוחה, חטאת רובץ, שגם החיצונים יכולים לקבל כו'. ובכללות יותר ובאופן נעלה יותר, הרי זה הענין שבחי' המלכות רגלי' יורדות מות¹⁵, היינו, שההשפעה דבחי' המלכות (להיות התהוות עולמות ביי"ע ובפרט עוה"ז) באה ע"י ההתלבשות בהע' שרים, דעם היות שכל ההשפעות הם מאלקות, מ"מ, הרי היא מתלבשת ומתעלמת בהע' שרים, וככל שההתלבשות היא ביותר תהי' גם ההשפעה בהגשמה יותר. ועד כדי כך, שאפילו בני"י שנשמתם היא חלק אלקה ממעל ממש¹⁶, גם הם מקבלים השפעותיהם באמצעות ההתלבשות בהשרים ומזלות¹⁷, שזוהו גם מ"ש¹⁸ וברכך הוי' אלקיך בכל אשר תעשה דוקא, דאע"פ שהברכה היא מהקב"ה, מ"מ, צריך לעשות גם כלי בגשמיות, בכל אשר תעשה דוקא¹⁹. והתלבשות זו הו"ע גלות השכינה²⁰,

10	תקוני זהר בהקדמה (יז, א).
11	ראה לקו"ת בשלח א, ב.
12	ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. ובכ"מ.
13	ראה לקו"ת במדבר ב, סע"ב. אוה"ת
	נח שם.
14	בראשית ד, ז.
15	משלי ה, ה. וראה אוה"ת נ"ך ח"א ע'
	תקסד ואילך.
16	תניא רפ"ב.
17	ראה גם מכתב כ"ב כסלו שנה זו
	(אג"ק ח"ב ע' קסה ואילך) — מענה על
	שאלה בענין זה.
18	פ' ראה טו, יח.
19	ראה לקו"ת תצא לו, סע"ב ואילך.
	מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תרמח ואילך.
	סהמ"צ להצ"צ קו, ב ואילך. ועוד.
20	ראה מאמרי אדה"ז שם ע' תרנה.

והיינו, שההשפעה מצד עצמה היא מאלקות, וההתלבשות בהע' שרים הו"ע של גלות. ומזה יכול להיות הירידה למטה יותר, עד לפתח חטאת רובץ בפועל, בענינים שהם מעלימים ומסתירים על רצון ה', ועד להמציאות דקליפות וסט"א המורדים כו' במדריגה היותר תחתונה.

וכללות הירידה הלזו דספירת המלכות, שהיא צורך עלי', היא בשביל עבודת הביורורים, והיינו, שהכוונה היא שיבררו את כל הענינים שלמטה, הענינים הגשמיים וגם הענינים החומריים, ולעשותם כלי לאלקות. אלא שביורור זה שע"י ספירת המלכות הוא בדרך מלחמה, כדאייתא בזהר²¹ נהמא אפום חרבא ליכול, ובשעת המלחמה, הנה אפילו כאשר מנצחים את האויב, הרי גם האויב נוטל קצת, והיינו, דכיון שהיתה לאויב תפיסת מקום, והיו צריכים ללחום עמו, אזי נעשה איזה חסרון כו' (עפעס אַ שאַדען, עפעס האָט ער אַריינגעכאַפט). ועוד זאת, שגם הנצחון עצמו, כיון שבא ע"י מלחמה, הרי הוא באופן של אתכפיא, ואין זה נצחון גמור, והיינו, שזהו רק ביטול היש, שהיש נשאר במציאותו כמקודם, אלא שהמלחמה פעלה עליו להיות יש שהוא בטל. והסיבה לכל זה הוא אופן ההתהוות שמצד ספירת המלכות, מאמר פתוח, שהאלקות מתעלם ומסתתר, ועי"ז נעשים הנבראים בבחי' יש ומציאות הנראה ונגלה (עלמין דאתגליין), ומזה נעשית הירידה למטה יותר כו', ועד להענין דנתתי²² לפניך את החיים ואת הטוב וגם את ההיפך מזה כו'.

ג) אך יש דרגא נעלית יותר, והו"ע מ"ם סתומה, מאמר סתום, דקאי בכללות על ספירת הבינה, שעל ידה נתהוו עלמין סתימין דלא אתגליין²³. והענין בזה, דהנה, החילוק בין ספירת המלכות (מאמר פתוח, שע"י נתהוו עלמין דאתגליין) לספירת הבינה (מאמר סתום, שע"י נתהוו עלמין סתימין דלא אתגליין) הוא (בכמה ענינים) כמו החילוק בכחות האדם בין כח הדיבור לכח המחשבה, שכח הדיבור הוא דבר נפרד מן האדם, שהרי הבל הדיבור לאחרי שיוצא מפיו נעשה מציאות לעצמו, והאדם שדיבר דיבור זה אינו שולט עליו, כיון שכבר יצא ממנו ונתגלה אל הזולת שיכול להשתמש בו, לינק ממנו כו'. משא"כ מחשבה שהיא בהעלם לעצמו ונשאר אצל, והיינו, שגם לאחרי שחשב נשאר המחשבה בבעלותו כמו בעת היותה במחשבתו. ודוגמתו למעלה²⁴, שההתהוות

(21) ראה זח"ג קפח, ב. סה"מ תרנ"ט ס"ע

(23) ראה אוה"ת נח שם.

(24) ראה גם סה"מ תרנ"ט ע' קמה ואילך.

קס ואילך. תש"ד ע' 103.

תש"ד ס"ע 70 ואילך.

(22) נצבים ל, טו.

שע"י ספירת המלכות, דיבור העליון, היא באופן שהנבראים הם בבחי' יש ומציאות בפ"ע, עלמין דאתגליין, משא"כ ע"י ספירת הבינה, בחי' מחשבה, נעשית התהוות עלמין סתימין דלא אתגליין, שהם בדוגמת הברואים שבים, שכשפורשים ממקום חיותם מיד הם מתים²⁵, והיינו, שגם לאחר שנעשה נברא מובדל מן המים שבים, נרגש אצלו שמקור חיותו הוא מי הים, ומיד כשפורש ממקור חיותו מתבטל מציאותו. וכן הוא בנבראים שמתהווים מצד האור האלקי הנקרא ספירת הבינה, שמרגישים את מקור חיותם ואין יכולים לפרוש ממקור חיותם. והבירור (היותר נעלה) שנעשה מצד מדריגה זו הוא לא בדרך מלחמה (דכאשר הנברא מרגיש שאלקות הוא המקור והחיות שלו, אזי אין מקום לענין הפכי שיהי' צורך להלחם עמו), אלא בדרך של שלום.

ד) וזהו לסרבה (המשרה), במ"ם סתומה באמצע התיבה, שתכלית העבודה היא שהירידה דספירת המלכות תפעל עלי' גדולה ביותר, שגם בעלמין דאתגליין שנמשכו מבחי' מאמר פתוח, מ"ם פתוחה שבאמצע התיבה, יהי' הענין דמ"ם סתומה (לסרבה), היינו, שתהי' העבודה באופן של בירור שלא ע"י מלחמה, אלא בירור בתכלית, ביטול במציאות, עד שנשארו רק המציאות דאלקות ואין שום מציאות בלעדו. וזהו לסרבה המשרה, משרה הוא לשון שררה, שזהו תוכן הענין דמלכות, הנה גם שם נמשך הגילוי דמ"ם סתומה.

אמנם אף שכללות ההתהוות היא מבחי' המלכות, אנא אמלוך (כנ"ל ס"ב), מ"מ, לא נאמר כאן לשון מלוכה, אלא לשון שררה (משרה) דוקא, מלשון שר (ולא מלך). והענין בזה, דהנה, החילוק בין מלך לשר הוא, שענינו של המלך (ואמיתית ענין המלוכה) הוא שהעם מקבלים עליהם מלכותו ברצונם הטוב (שזהו העילוי דמלוכה לגבי ממשלה, שמלוכה היא ברצון דוקא²⁶), ומבטלים את כל הרצונות שלהם לגבי רצון המלך, ובענין הספירות נקראת בחי' זו בשם כתר שבכתר, היינו, שכל הכתרים, הרצונות של הענינים שלמטה הימנו, בטלים לגבי כתר זה. אמנם, להיות אשר לא כל אחד יכול (ולא בכל ענין אפשר) לקבל את המלך ואורו כפי שהוא בעצמו, לכן ממנה המלך שרים שהם נמצאים אפילו במקומות רחוקים ובענינים רחוקים, ושם מגלים הם את רצון

26) לקו"ת דרושים לר"ה נה, סע"ב. נו, סע"ב.

25) ע"ז ג, ב.

המלך, אבל אין זה באופן שאנשי העם שנמצאים במקומות הרחוקים מבטלים את רצונם לגבי השר, כי אם, שמצד זה שהשר מגלה את רצון המלך, מקבלים הם את ציווי השר. וכן הוא בהשתלשלות העולמות, שפנימיות העולמות שהם נשמות ומלאכים, יכולים לקבל את הארת ספירת המלכות כמו שהיא, שזהו"ע המלוכה, משא"כ בחיצוניות העולמות, ובפרט בעוה"ז הגשמי, צ"ל ההשפעה ע"י שר, שרו של עולם²⁷, שעל ידו נמשכים כל הרצונות והגילויים דאלקות. וזהו לסרבה המשרה, שתכלית היעוד המקוה הוא, שגם במשרה, היינו בחיצוניות העולם, ששם נמשכים כל הענינים ע"י ההתלבשות בבחי' שר, שרו של עולם, הנה גם שם יהי' לסרבה במ"ם סתומה, שיהי' גילוי אלקות כמו במ"ם סתומה, מאמר סתום, ספירת הבינה, שלמעלה מעלמין דאתגליין.

ה) **וממשיך** בכתוב ולשלום אין קץ, שע"י לסרבה המשרה, שאפילו בחיצוניות העולמות יומשך אלקות בגלוי, אזי יהי' שלום, והשלום יהי' באופן דאין קץ. והענין בזה, דהנה, החילוק בין שלום למחלוקת ורוגזא כמו שהוא למטה באדם התחתון, הוא החילוק שבין מוחין דקטנות ומוחין דגדלות (בלשון הקבלה והחסידות). והיינו²⁸, מי שיש לו גדלות המוחין, הנה גם כאשר עושים היפך רצונו, ומבלי הבט על גדלות המוחין שלו הרי זה ענין שנוגע לו, ביכלתו לשלוט ברוחו ולהעלים ולהסתיר הרוגזא שלו, והרוגזא אינו מונע שיעשה טוב וחסד גם עם מי שעשה היפך רצונו. משא"כ בקטן, מי שיש לו קטנות המוחין, הנה מיד כשעושים משהו שלא לפי רוחו, הרי הוא מתכעס ומתרגז ובוכה וצועק. וכמו כן רואים כביכול למעלה, כפי שמצינו בנוגע לבנין ביהמ"ק, שעז"נ²⁸ ביום שמחת לבו, זה בנין ביהמ"ק²⁹, וכיחד עם זה כתיב³⁰ על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה, לפי שביום שהוסד הבית נשא שלמה את בת פרעה³¹, והיינו, שהאף והחימה אינם בסתירה לשמחת לבו, כי, מצד גדלות המוחין יש מקום לב' הענינים, שתהי' שמחת לבו, ועשיית טוב וחסד כל זמן שביהמ"ק הראשון הי' קיים, ובפרט בימי שלמה שאז קיימא סיהרא באשלימותא³², בה בשעה

ג. ירמי' עה"פ. לתהלים קכו, א. וראה ביאורו"ז

א, א. לב, ג. ועוד.

(32) ראה זח"א קג, א. רכה, ב. רמג, א.

זח"ב פה, א. זח"ג, ב. מו, א. שמו"ר פט"ו,

כו.

(27) ראה יבמות טז, ב.

(28) שה"ש ג, יא.

(29) תענית כו, ב.

(30) ירמי' לב, לא.

(31) ראה ויק"ר פי"ב, ה. במדב"ר פ"י ד.

סדר עולם רבה פט"ו. פירשי': למלכים-ג,

שישנו גם ענין בלתי רצוי שנוגע ומעורר אף וחימה (שלכן מאריך אף וגבה דילי³³, כאשר הגיע הזמן לתבוע ענין זה). וכמו"כ מצינו גבי שאול, אל שאול ואל בית הדמים³⁴, אל שאול שלא נספד כהלכה ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים כו' שהרג נוב עיר הכהנים כו'³⁵, היינו, שמענישים על חטאו ובאותה שעה תובעים עלבוננו, וכל זה הוא לפי שמצד מוחין דגדלות אין סתירה בין ב' קוים הפכיים. והנה, כללות ענין מוחין דקטנות הוא שהמוחין הם קשורים עם המדות, והיינו, שהמוחין אינם ענין לעצמם, אלא העיקר הוא הרגש (ומעשה) האדם, ולצורך זה משתמש גם בשכל, ולכן נעשה גם השכל מדוד ומוגבל לפי המדות שלמטה הימנו, שזהו"ע קטנות המוחין, ואז ההנהגה היא בקו אחד, או בקו זה או בקו ההפכי, ולא שייך שיהיו ב' קוין בבת אחת, כיון שהם בסתירה זל"ז. אמנם, כאשר נמשך בחי' בינה (לסרבה, במ"ם סתומה), ובכינה גופא לא רק חיצוניות בינה, אלא פנימיות בינה שהיא פנימיות עתיק (כידוע³⁶ שכשם שפנימיות אבא הוא פנימיות עתיק³⁷, כך גם פנימיות בינה היא פנימיות עתיק), פנימיות התענוג, שהוא כח עליון ביותר, הרי זה פועל הענין דגדלות המוחין, שמצד זה אפשר לסבול כל הענינים, ואין מקום לענין של מחלוקת, שזהו"ע לשלום אין קץ. ועד כדי כך, שמצד הענין דגדלות המוחין (לסרבה במ"ם סתומה) נעשה ענין השלום אפילו בחיות טורפות, כמ"ש³⁸ לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי, החיות הטורפות הן מסיגי הפסולת דגבורות העליונות דקדושה, וכאשר נמשך מבחי' מוחין דגדלות אזי נמתקים הגבורות בריבוי החסדים (ריבוי ההשפעה דטוב וחסד), ואינם בבחי' גבורות כלל. ומסיים בכתוב מעתה ועד עולם, דכיון שנעשה הבירור בשלימות (שלא נשאר מציאות ללעו"ז כלל), ביטול במציאות (כנ"ל ס"ד), הרי זה מעתה ועד עולם, שלא שייך בזה שינויים, כיון שיש רק מציאות אחת (המציאות דאלקות) בלבד.

ו) והנה כל ענין שבימות המשיח דורש הכנה בעבודה בזמן הגלות, שזה נעשה כלי להמשיך ולקבל את אור המשיח. ומזה מובן

33) ב"ר פס"ז, ד. ירושלמי תענית פ"ב בסה"מ ה"ש"ת ע' 50.
 34) ראה פצ"ח שער הק"ש פט"ו. לקו"ת נציבים מט, ד. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ שם ע' 49.
 35) יבמות עח, ב.
 36) ראה המשך וככה תרל"ז פי"א. סה"מ תרמ"ד ע' קצג. הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א
 37) ראה פצ"ח שער הק"ש פט"ו. לקו"ת נציבים מט, ד. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ שם ע' 49.
 38) ישע"י יא, ט.

שגם ענין השלום (לסרבה המשרה ולשלום אין קץ גו') צריך להיות בעבודה בזמן הגלות, ובפרט שתכלית העבודה היא בשביל עשיית השלום, כמ"ש³⁹ פדה בשלום נפשי, ודרשו חז"ל⁴⁰ דקאי על העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור, וכמשנ"ת במאמר שלפנ"ז⁴¹ שכללות העבודה היא בג' ענינים (ג' קוין, גמ"ח, קו הימין, עבודה, קו השמאל, ותורה, קו האמצעי) ששלשתם הם ענין השלום, שעל ידם עושים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה⁴².

והענין בזה, דהנה בכל אחד מישראל יש שתי נפשות, נפש האלקית (הנקראת נפש השנית) ונפש הבהמית⁴³, שהם הפכים זמ"ז. נפש האלקית היא חלק אלקה ממעל ממ"ש⁴⁴, וכמ"ש⁴⁵ נשמה שנתת בי טהורה היא, ולכן, מצד עצמה שייכת היא רק לעניני אלקות, היינו, שכל רצונה, וכל פרטי הכחות חב"ד (ההבנה והשגה) שלה הם רק לענינים רוחניים וביחוד ענינים אלקיים, ובמילא, גם המדות שנולדים מהשכל נפש האלקית, האהבה והיראה שנולדים מההתבוננות, אינם אלא לעניני אלקות. משא"כ בלעז"ז, בנפש הבהמית, עיקרו הוא המדות שבלב, שהו"ע הרגשת עצמו (וואָס ער פילט זיך), והיינו, שאין זה כמו המדות דנפש האלקית, שמצד זה שהנפש האלקית בכללותה רואה ומבינה ומשיגה אלקות, עומדת היא באופן של ביטול, ולכן לא שייך בה הרגש עצמו, לא רק במוחין אלא אפילו לא במדות, אבל נפש הבהמית היא להיפך, שעיקרה מדות, אלא שלהיותה בציור אדם, יש בה גם שכל, אבל רק שכל שנוגע למדות. וזהו כללות ההפרש בין יצר טוב ליצר הרע, דיצר הוא מלשון צורה, היינו מה שנמשך בגילוי (הבכך) מהתבוננות שבמוחין, ובזה ישנו יצר טוב, ציור הטוב, שהם המדות דנפש האלקית⁴⁵, שגם הם (כמו המוחין) בביטול, ולעומת זה הו"ע יצר הרע, המדות דנפש הבהמית⁴⁵, שזהו"ע הרגש עצמו, שלכן רוצה כל הענינים לעצמו, ועד שאפילו את השכל מנצל הוא לצורך המדות, היינו שמשמש בשכלו למצוא דרכים כיצד למלאות את התאוה שבאה מצד מדותיו שבלבו, או באופן נעלה יותר, למצוא בשכלו הצדקה והסברה והיתר על תאוות לבו. ויתירה מזה, שאפילו הענינים השכליים דנה"ב שלכאורה אינם שייכים

42) סנהדרין צט, ב.

43) ראה תניא פ"א ופ"ב.

44) בברכת אלקי נשמה (ברכות ס, ב).

45) ראה תו"א מקץ לח, ב.

39) תהלים נה, יט.

40) ברכות ח, א.

41) ד"ה פדה בשלום דש"פ חיי שרה,

מבה"ח כסלו (לעיל ע' 214 ואילך).

כלל למדות, שבכללות הו"ע חכמות חיצוניות, הרי כללות העסק בהם הוא במציאות היש לאחר שנתהוה, והיינו, שהעסק אינו באופן התהוות היש מן האיץ, אלא כל ענינם הוא לידע מהות היש ועניניו, החוקים המדידות וההגבלות שבו, שזהו היפך השכל דקדושה, שעיקר ענינו להתבונן איך נתהוה היש מאיץ, עד שגם לאחר שנתהוה הרי באמת לאמיתו גם עכשיו הוא איץ. והנה, כיון שב' הנפשות מצד עצמם הם הפכים זמ"ז, הנה על זה העבודה לעשות שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, שיהי' שלום בין נפש האלקית ונפש הבהמית, והיינו, שלאחרי שנתלבשה הנשמה בגוף ונה"ב הנה תכלית העבודה ואופנה הוא שנפש האלקית תתבונן באלקות (לא רק ע"י ענינים של נפש האלקית, אלא) גם ע"י ענינים של נפש הבהמית, ויתירה מזה, שע"י ההתבוננות בענינים השייכים לנפש הבהמית, היינו, ענינים גשמיים, נעשית גם ההבנה והשגה דנפש האלקית בבחי' השגה מוחשית ממש, כמ"ש⁴⁶ שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, היינו, שניתוסף בנפש האלקית שהענין דמי ברא אלה יהי' אצלה (לא רק באופן של הבנה והשגה בשכל, אלא גם) באופן של ראי' (ראו), ע"ד ראי' מוחשית. ועי"ז שההתבוננות דנפש האלקית היא בענינים גשמיים, ביכלתה לבאר ולהסביר גם לנפש הבהמית, עד שגם נפש הבהמית תהי' שייכת להבנה והשגה בטוב אלקי, ומההבנה והשגה במוחין יומשך גם בהמדות, שהאהבה ויראה של נפש הבהמית ואפילו של היצה"ר יהיו רק אהבת ה' ויראת ה', כמ"ש⁴⁷ ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך, בשני יצריך⁴⁸, שזהו"ע השלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה.

וע"י הכנה זו במשך העבודה בזמן הגלות לברר את נפשו הבהמית, וחלקו בעולם, שע"י עושה שלום בין נפשו האלקית והבהמית, אזי נעשה הענין דפדה בשלום נפשי, פדיית נפשו הפרטית⁴⁹, הניצוץ אלקי, חלק אלקה ממעל ממש שבו, ועי"ז שכל ישראל יחד עוסקים בעבודה זו, מקרבים ופועלים את הפדי' והגאולה הכללית בימות המשיח. וזהו גם כללות הענין דמתפלל עם הציבור, דקאי על עבודת הביורורים שמקבצים ועושים ציבור מכל הניצוצות שנפלו למטה ונתלבשו בענינים גשמיים, לחברם ולהעלותם למעלה. ועי"ז ממשיכים ופועלים את הגאולה

(48) משנה ברכות נד, א. ספרי ופרש"י

עה"פ.

(49) ראה תניא אגה"ק סוס"ד.

(46) ישעי' מ, כו.

(47) ואתחנן ו, ה.

האמיתית והשלימה, שאפילו במשרה, בענינים היותר תחתונים שמקבלים
ההשפעה ע"י ההתלבשות בשרו של עולם, הנה גם שם יומשך בחי' מ"ם
סתומה באמצע התיבה, לסרבה המשרה, ועי"ז פועלים שיהי' שלום אין
קץ על כסא דוד ועל ממלכתו גו' מעתה ועד עולם, גאולה שלימה שאין
אחרי' גלות⁵⁰, ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן.

